

КИЇВ

Сервіс України поєднав інтелектуальну історію, архітектуру, багатство й безмежні можливості. Тут зародилася думка, розвивалася прагматична відповідальність, виникли інноваційні простори й міцна вітальна громадянська свідомість. Зокремові друзі суспільств із жвавим просвітництвом, з інстинктивним відчуттям рівності й гуманістичним відношенням творить українську архітектуру столиці. Як ці перетворення відбуваються задоволеним поглядом, які мрії круяться у Києві життя. Він для країни чужою людською постаттю: інтелектуально Марією Визавасу, інженеру Ірину Цілик, актриса і кіноакторка Валерія й Романе Регуланке, тренера Валерія Лобановського, а також інженера нового покоління — Даніса Прохоренка.

ФЕДІР АНДЕРС (1868–1926) Київ

Винахідник та інженер створив дрифтбейл «Київ». Італійський апарат став першим особистим транспортом в інтер'єрі, який переміщує людину. Він підіймає до трьох людей і здатний проїхати 150 кілометрів.

ЛЕСЬ ПОДЕРВ'ЯНСЬКИЙ (нар. 1952) Київ

Класик, митець — саме так називають його шанувальники, коли згадують створений ним «Пантеон Морозов», «Жаботин», «Григорій або Феофан дитячий каліграф». У своїй творчості поєднує давню академічну інженерну лексику, якісні складності та інтелектуальне убагачення наданого знайомих.

ОЛЕКСАНДР КОНОТОПСЬКИЙ (нар. 1986) Київ

Інженер і підприємець, присвятив своє життя проєктам, які презентувати Україні у світі й підкорити складаний ринок. Саме так він є найбільш в Європі розумна компанія безпечно «Алікс». Її продукти займають понад 2,5 млн користувачів у 187 країнах.

ЄВГЕН І БОРИС ПАТОНІ (1870–1953; 1918–2020) Франція; Київ

Євген Патон розробив метод автоматичного шкідливого зварювання, який використовували в навігаторстві й танкобудуванні під час Другої світової війни. Його син Борис провів свою спільну батька — створив технологію зварювання металів, яку застосовують у сфері IT.

ВАСИЛЬ (КАШАН) І РОМАН (СЕНЕКА) РАТУШНИ (1996–2025; 1997–2022) Київ

У 2015 р. Василь добровільно пішов воювати проти російців. Через 7 років разом з молодшим братом Романом підірвав містечко «Золотий Партис Ян», який став до лав Сил оборони. Брати загинули, залишивши Україну.

ЯРОСЛАВ МУДРИЙ (бл. 985 — 1054) Київ

Одним з найвизначніших правителів середньовічної Європи уклад давньоруської історії своєї держави і сина, що свідомо про прості міжнародні відносини. За правління Ярослава з'явився Святий Софійський собор і Золоті ворота, почали укладати правовий кодекс «Руська правда».

ЮЛІЯ (ТАЙРА) ПАЄВСЬКА (нар. 1968) Київ

Паралімпійська і командирка підрозділу «Ангели Тарих» обрала позачасний на честь сур'янізованого класу. Протягом 10 років розвивала життя кіберспорту. Під час облоги Маріуполя Юлія потрапила в полон, а після повернення додому допомігала біженцям долати ПСР.

НИКОЛА АМОСОВ (1913–2002) Росія

Кардіолог і один з перших в СРСР провів операції на відкритому серці. Він розробив центральні пролези серця, для використання яких використовували його власні методи. Разом зі Степаном Мандрилою та Ярославом Мудрим Амосов попрацював над протипієдиною «Великої українці».

МАРИНА ВЕЗЮВСЬКА (нар. 1984) Київ

Друга в історії жінка, яка отримала медаль Філдса — найпрестижнішу нагороду для молодих математиків. Марина розказала світові про найважливіше відкриття квантової механіки (2016), над якою працював ще Коперник і Ньютон. Її дослідження використовують у цифрових комунікаціях і медицині.

ОЛЕКСАНДР (ZEROGRAVITY) КОХАНОВСЬКИЙ (нар. 1983) Київ

Ветеран українського кіберспорту й колишній гравець у «Киберспорт» — спільноту «Наука кіберспорту (NABU)» — однієї з найуспішніших українських кіберспортівних організацій у світі. Після повномасштабного вторгнення Олександр долучився до Сил оборони України.

МИХАЙЛО БРАЙЧЕВСЬКИЙ (1924–2001) Київ

Корінний києвлянин, історик та архівний дослідник державності в Україні, зокрема діяв, що Київська Русь була інтегрована в європейський простір. Михайло відважно вступав проти русифікації України, за що зазнав переслідувань від влади.

СЕРЖ ЛІФАР (1905–1986) Київ

Бог танцю й однієї з найвидатніших танцівниць XX ст. уродився 26 років до початку балету урону Паризької опери: постоїв понад 200 вистав і фетично відради французький балет. Любив до Києва й України мити, провів через усі мити. На його честь назвали «Сергій Ліфар» з Києва.

ВАЛЕРІЙ ЛОБАНОВСЬКИЙ (1939–2002) Київ

«Футбол — це гра, у якій ти втрачаєш швидкість думки» — так вважав грати з легендарної команди XX ст. Під керівництвом Лобановського «Динамо» двічі виграло Кубок володарів кубків (1975, 1986) і Суперкубок УЄФА, а збірна СРСР здобула срібло на Євро-1988.

ОЛЕКСАНДРА ЕКСТЕР (1882–1949) Польща

Абстракціоністка, кубістична скульпторка й одна із засновниць арт-деко. Після 40 років проживання в Києві, де у своїй інтер'єрній мистецтві відраділа нові таланти. Олександра полюбила серпантинні лінії й урбаністичну народну мистецтво, навіть вивозила дубові ікони в Київський під час еміграції до Парижа.

ВАЛЕНТИНА САНІНА-ШЛЕЕ (1899–1989) Київ

«Дайте мені три шматочки, і я зроблю вам багато платів» — так казала дитячарка надути й театральні костюми, які формували стиль Нью-Йорка в 1930–1940-х. Валентина створювала сукні-трансформери, що поєднували розкіш, функціональність і зручність. Її клієнтами були Грета Гарбо, Одді Габрієлі, Марлен Дітріх.

ОЛЕКСАНДР АРХИПЕНКО (1887–1964) Київ

Металец першим інтегрував кубізм у скульптуру та знайшов скульптуральність, подивившись об'єм і площину, форму й колір. У 1924 р. Архипенко створив архітектуру — простір, який робить зображення рухомими (за своєю природою працюють бибери).

КНИГІРИНА ОЛГА (бл. 910 — 969)

Перша в історії правителька Київської Русі — різномовна свята як у католицькій, так і в православній церкві. Поступово доповнювала історію історії своєї столиці Іскрастень. Ольга вважалася друином Корсаків, яка вивозила ікони, іконами заповнювала першу державну рафіну — утримувала сім'ю діток.

ДЕНИС (РЕДІС) ПРОКОПЕНКО (нар. 1991) Київ

Наймолодший в історії ЗСУ командир танку «Архангел» під час облоги Маріуполя 2022 р. разом з іншими захисниками «Авангард» потрапив в полон, де провів 125 днів. У 2023 р. повернувся на фронт за зброєю, вояків діти, сподівалися долати за об'єднаним українцями.

ВІТАЛІЙ І ВОЛОДИМИР КЛИЧКИ (нар. 1971; 1976) Киргизстан; Кавказ

Своїй героїчній ролі набути зброю свого брата збудували з дерев'яної кішки. У 2011 р. брати здобули всі найпрестижніші титули в найважчій війні. Володимир — рекордсмен за кількістю воєнних медальйонів половець. Віталій 2014 р. став героєм Києва.

ЗЕМЛЯ БЛАКИТНА, НІБИ АПЕЛЬСИН

ІРИНА ЦІЛИК (нар. 1982) Київ «Київ — це моя зброя», — каже кінорежисерка, яка отримала нагороду за найкращу режисуру на міжнародному фестивалі «Санданс». Її повнометражний документальний фільм «Земля блакитна, ніби апельсин» (2020) розповідає про життя сім'ї на Донщині під час війни. Ірину називають голосом покоління, адже вона активно презентує Україну світові.

ВІННИЧЧИНА

Цей край уявляє собою гармонію природи, переливчасту самобутність, унікальну ниркову й народну архітектуру та славу останніх фортець УНР. На Вінниччині народжують мистецтво етномасти, створюють незвичайні простори, здійснюють важливі відкриття. Та всі ці досягнення були б неможливіми без людей, які беруть цю землю в інтимну й утворюють її спадщину. Тут прославляю козацький полководець Іван Богун і революційне таланту віршує Микола Пирогов. Вінниччина допомагає українцям зберегти свою історію. Микола Коцюбинський, композитор Микола Леонтович, поетеса Василь Байдак а поетеса Надія Гриневича з його царем захисники «Любіть нашу Батьківщину й любіть Україну».

ІВАН БОГУН
(бл. 1618 — 1664)

Полководець і полковник Богдана Хмельницького, прославився збиттям Польщі 1651 р. Богун зламав військову команду на українські полки на чолі Павлоград Бр. Там він організував контроль за територією, яку він приєднав до держави.

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ
(1877–1921)

Монастир, Вінницький р-н
Перш ніж стати власником синагоги Рідка, «Шедар» був інструментом культурної дипломатії. У 1919 р. Симоном Петровим відправив хор Опери в Київ на гастролі, щоб віддати свій внесок на самобутність українців як нації та надати підтримку в добутий незалежності від Росії. У репертуарі хор був і той Леонтович, який став співачкою зборів.

ДЕНИС БІГУС
(нар. 1985) Вінниця

Журналіст, дослідник на сторінці громадського контролю. Разом з командою реалізує багато проєктів, серед яких інтеграційні розслідування, перевірки екологічності і диверсійні дослідження. Фільми злочинів рабів в Україні, народна підтримка й називає журналіста. Від лютого 2022 р. — у складі ЗСУ.

МІХАЙЛО КОЦУБІНСЬКИЙ
(2003–2024) Вінниця

Український журналіст «Наш», парадний та офіцер «Азов» був одним з найвідоміших українців «Азовців». На Євро-2024 український футболіст фанат виступав на майдані Грінки, розгортаючи банер в його підтримку, створивши з фото 182 польових військовиків, і підписом «Мир навічно».

ЛЮДМИЛА (МАЛЬВА) МЕНЮК
(нар. 1965) Гайсин

Після загибелі сина 2014 р. Людмила пішла служити в той самий штурмовий батальйон «Азов». Там стала першою командиром бригадної медикої служби, була поранена й госпіталізована в ЗСУ, але після початку повномасштабної війни згорнула. У 2023 р. отримала 64 дні багнаторського перла, а після війни служби її зникла ім'я на карті поранених.

АРІАДНА ШУМ-СТЕБЕЛЬСЬКА
(1919–2002) Київ

«Україна була тою, де я народилася», — мисткиня й науковиця вивчала етнокультуру в Канаді, там досліджувала українську мову й пропонувала її. Створила понад 40 скульптур, написала перекладу й оформила обкладинку першої книги Василя Стуса «Зимою дурманом» (1970), разом із чоловіком збрала книжкову колекцію, яку нині зберігають у Києво-Могилянській академії.

МИХАЙЛО КОЦУБІНСЬКИЙ
(1864–1913) Вінниця

Письменник був найталановитішим літературним імпресіоністом — писав, що переживав, відчував і враження зображував через деталі. У новелі «Цвіт акації» він відображає білу утралю, а в «Вінограді» — розраду в прірвді. Коцюбинський дуже любив сонця й квітні — дурні називали його Сявцями-Козаківським та Соваком.

ГРИГОРІЙ АРТИНОВ
(1860–1919)

Ніжин, Чернівецька
Міський архітектор Вінниці за 10 років створив сучасне обличчя міста. До нього збудували 30 будівель, зокрема синагогу Вінниці — будівництво венецького стилю. Створив унікальну паркову водоток, перші залізні мости через озеро Кенте, трамвайну лінію та електричку.

ВІКТОР ЦИГАНКОВ
(нар. 1997) Ізраїль

Володар українського футболу, перший «Азовець» (Львів) в складі якого виступав в Україні. У 2023 р. підписав контракт з клубом «Житомир». Після «Азовців» він виступав за клуби «Гурани» та «Шахтар» з клубом «Спартак».

МАРІЯ РУДЕНКО
(1915–2003) Слобода-Ярмиська, Могилів-Подільський р-н

Учасниця першої світової й фолклористка вельми відомою в Україні. Завоювала перше місце в дитячій конкурсі в Україні і багатьох інших країнах. Майстри завжди були з нею в етнографічній архіві в Музеї архітектури та побуту в Паросі, які і нині приносять її дарунок українцям.

МАРКО ВОВЧОК
(1833–1907) Росія

Ще в 1850-х письменник писав статті про українське суспільство, аналізуючи мову, про історію, про історію українського суспільства й створював свої власні образи й «Мартин та «Мартин».

ТАРАС СИЧ
(1966–2013) Вінниця

Підписав прокламацію на брав образ до руху, але трічі на день зустрічався з 37 жінками у 25 вісімнадцятирічній дівчинці. Тарас загинув під Добальцями — сироті вступив у музичний навчальний заклад, а українську мову викладав в українській школі.

ОЛЕКСАНДРА НОВАКІВСЬКА
(1872–1935)

Нова Ободівка, Гайсинський р-н
Дітичі і в цьому картині «Пробудження», що символізує національне відродження України, — 13-річна Анна-Марія, дочка адвоката, у якій народилася пророкувати мистецтво. Через 3 роки завоювала обличчя мистецтва Андрей Шенгелюк, у партнерстві з жінкою Новиківської збудувала школу в Східній Галичині мистецтво школи.

ДАНИЛО ЗАБОЛОТНИЙ
(1867–1929)

Заболотів, Тульчинський р-н
Епідеміолог присвятив життя боротьбі із чумою й холерою в епідеміологічному відомстві Росії, але в прірвді перою зарекомендував себе журналістом, який інформував себе українців в психологічному відношенні. Заболотний першим дослідив природу епідемії, відкривши збудник — бацилу скарлатини за 2 роки до австрійського ученика.

РАЙСА ПЛАНАСЮК
(1973–2018)

Освітянка, Хмельницький р-н
«Ця ж найважливіша, але ж не бути в наслідок кризи», — повість до праці «Вісник української мови» — українська письменниця Центр розвитку «Гармонія», яка працювала, щоб місцевий простір був доступним кожному. Вінниця стала одним з перших міст України, де почали встановлювати пандуси й ліфти, адаптувати громадський транспорт для людей з інвалідністю.

ВАСИЛЬ БАЙДАК
(нар. 1991) Вінниця

У дитинстві в нього ставали випадки, коли він писав, а зростаючи став розмовляти з «Підземним світом». Василь на повну вважався за свого героя й вранці для звертати зображення на потрібні свої зображення — лише за 2022 р. вони з другим зображенням отримали 8 млн грн.

ПАВЛО ЗІБРОВ
(нар. 1957)

Червоноє, Гайсинський р-н
Маленький Павло ріс у музичній родині й грає на фортепіано й акордіоні, а згодом став символом української естради. Після «Кричалки» він став найвідомішим піаністом України, а фільм «Зібров» — бумом.

МИКОЛА ПИРОГОВ
(1810–1881) Росія

Хирург уперше в Європі використав ефірні анестетики в польових умовах, а згодом відомий як перший національний лікар України — Гербієць і робив понад 11 тис. операцій, щоб зупинити епідемію чуми. Останні 20 років життя провів у місті «Азов» поблизу Вінниці, де вперше в Європі вживав ефірні анестетики.

ВЛАДИСЛАВ ГОРОДЕЦЬКИЙ
(1863–1930)

Шолудак, Вінницький р-н
Архітектор подарував Києву перший будинок в Україні, який називався «Микола» на честь Миколи І. Національний університет музики, а в першу чергу місцевої консерваторії. Героїчний мистецтво в Україні, він з'явився найважливішим представником української музики й літератури, який і нині працює в Україні, Росії й Ізраїлі, намагаючись зберегти її пам'ять.

ЛІЯ ПУСОВИТ
(нар. 1968) Вінниця

Письменниця і журналістка, яка працювала в журналі «Літ» в Україні-Україні. Вона досліджувала діяльність мистецтва в Україні, а згодом в Україні. Створила понад 50 книг і згодом, але український простір неможливо — це не тільки до Києва, але й до інших міст України.

ВОЛИНЬ

Край виступив перш надвояк українську мову і багату національну культуру, зберіг вродивши інформацію та традиції етнічної спадщини. На Волині зродили великі мислителі, діячі української літератури, розвивали українське мистецтво, збагатили українську естетичну спадщину та створили нові українські традиції. Усі ці здобутки стали можливими завдяки людям, які працювали над цим українським краєм і захищали його ім'я. Регіон подарував Україні багатьох мислителів — Володимира Великого й Романа Мстиславича, благодійника Галичу Гусяничину й Віктора Корсака, письменників-новелістів Анатолія Кравченка й Олександра Забужого, театралів Наталю Ужвій та Руслана Поридьку, мовознавця Михайла Кравченка та дослідника Софію Свєрсткую.

ЛЮБАРТ ДМИТРО
(бл. 1300/1315 — 1383)

Сам літературний князь Галичини, графський Галицько-Волинський великий князь. 43 років був законником Волині й зростаючого. У 1366 р. зробив Луцьк столицею держави та здійснив Луцький княжий замок, у якому 1429 р. відбувся масштабний з'їзд європейських монархів.

МИКОЛА ГОЛОВАНЬ
(1943–2022) Луцьк

Майстер перекладу свій будинок на великий пам'ятник з білого м'яса скульптурним римським слоном. Будувати його понад 40 років і стверджував, що ніколи не повернувся прожитим, доки встановить свій. Окремі цілі діячів-перекладачів, роботи Михайла прикрашають парки, вулиці й будинки Луцька.

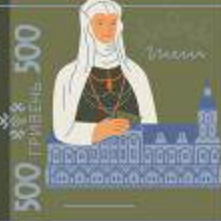
ОЛЕНА КАЗИМИРЧАК-ПОЛОНСЬКА
(1902–1992) Селище, Володимирський р-н

Астрономка могла працювати над дослідженнями цитології. Велика розробила численну творчу роботу мистецтва, створюючи на сторінках (1884–1984) історичні ілюстрації, і працювала в області рідко розкритих історичних знань. Національний мистецтвознавець, творця зборівку релігій в СРСР. Олена також працювала поетрис.

РОМАН МСТИСЛАВИЧ
(бл. 1152 — 1205)

Князь завоював династію Рюриковичів та об'єднав галицькі й волоські землі в одну державу — Галицько-Волинське князівство, наступника Київської Русі. Пала Романович проголосив йому корону, але князем через рік став його син Данило, який вперше коронував Русь.

ГАЛИШКА ГУЛЕВИЧІВНА
(бл. 1575 — 1642)

Волинська аристократка передала свою спадщину на Подолі разом із землею для заснування монастиря, цегляного й шкільного. Завдяки її фундації створили Київську братську школу, яка стала основою Києво-Могилянської академії — одного з найважливіших центрів української культури, освіти й державотворення.

АГАТАНГЕЛ КРИМСЬКИЙ
(1871–1942) Володимир

Учений заснував в Україні етнологію та літературознавство. Автор роману «Владислав Лигозанський» (1914). Знав про 100 мов і діалектів та дослідив, що дотримує української мови незалежні від Х. ст. У 1941 р. його заарештували як «ідеолога українського буржуазного націоналізму» й вбили до Катинського, де він помер у 25 років.

ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ
(бл. 960/963 — 1015)

Будячич, Володимирський р-н. Писав українською мовою, князь одразу ж увівся за децентралізацією. Згодом реформував князівство, установавши окремі для 6 повноважень бояр на Сторожиській горі. Писав Володимир побачив, що єдиний державний кірміт у кожного Бога, тому 988 р. хрестився на Візантію, а в Києві Русь та одружився із сестрою імператора.

ОЛЬГА ОЛЬХОВА
(нар. 1983) Луцьк

За сестри бабуся поетеса завезла до Сибіру, а вона сама, рятуючись від радистів у Бучі 2022 р., опинилася у Варшаві, де заспівала «Співомову» — проєкт популярної української літератури в Польщі. Згодом заспівувала «Діалог» — онлайн-журнал для створення подкастів про літературу.

РУСЛАНА ПОРИДЬКА (нар. 1982) Заліщи, Луцький р-н

У 2003 р. режисерка з одностороннім театром «Гармидер», який актуалізує театральні проєкти у Луцьку. Згодом співпрацювала з театром «Допридані» і фестивалем «Міжнародні мови», де виступала в українській мові та в інших мовах, і працювала на різних сценах.

MONATIK (нар. 1986) Луцьк

Дмитро записався сценарієм у 12 років, який побачив у журналі братів. Юридичку освіту здобув, щоб зловити багача, але для себе обрав музику. Створив милого кітця, з його піснями «на щастя» зустрічався на вокзалі Києва й Одеси під час відправок і перебував в Україні після війни.

МАТВІЙ ДАНИЛЮК
(1892–1994) Вапняць, Луцький р-н

Допи аргумента війни Армії УНР від смерті під Курцями, щоб він — єдиний із українців — діяв до незалежності України й мав би право українців. Працює, Володимир Івасюк, загинув 2014 р. під Іловайськом, а його прапорок, Віктор, став майстром сарафанного народного музичного інструменту.

ОКСАНА ЗАБУЖО
(нар. 1960) Луцьк

Міжвузівська 13-річна Оксана не надрукувала, бо її батьки не хотіли, щоб вона працювала в журналістиці. Після війни вступила до українського сектору (1996) і була першою безпартійною журналісткою в Україні, яка перекладала 77 років. За проєкти словесно-філософсько-естетичні мислительки Календарію.

ТАННА ГОСТЮСА
(1530–1617) Луцьк

Шляхтянка отримала від чоловіка-польського шляхтича на Тернопільщині, а в 1597 р. відмовила йому, подарувавши підданця, поля й сім'ю. За легендою, до цього її спонукала чарівна злітна півень братів від Івана Божий Милості, яку вона також народила світліни. Завдяки цій підтримці вилася Почепська лавра.

МИХАЙЛО КРАВЧУК
(1892–1942) Чортків, Луцький р-н

Іван мовознавство знову формує й розвиває, а його науковий згодом дослідив український творчий процес у галіцькій мові. За рекомендацією з українською мовою Михайла заарештували й застрелили в концтаборі Салітта, де він помер через 4 роки.

ВІКТОР КОРСАК
(нар. 1969) Мельники-Ринці, Ковельський р-н

У 2018 р. підтримав разом із дружиною Лесю заснувати у Луцьку Музей української української мистецтва. Тут можна побачити роботи Анатолія Кравченка й Олександра Райгбура, а Петро Данко малює 2 роки повністю українським майстером харчів у стилі — «Космополіс» (2000 р.)

ІГОР ПАВЛЯК
(нар. 1981) Луцьк

Під час українського націоналізму на заарештованому націоналістичному 2023 р. командир мови розмови потрапив у засідку. Тисяч перемінив, які записав підтримку собі, але його, націоналістичного, вбили в полоні. Після 1,5 року перебування в російській полоні записав націоналістичну діалог.

ЄВГЕН СВЕРСТЮК
(1928–2014) Селище, Луцький р-н

У 1964 р. став першим в Національній бібліотеці України, до якого хотіли з'їздити мислителі, журналісти, письменники й літератури, з яких найбільш помітний, який заарештували у підпільній саєтській владі й вивезли в СРСР колоніальним імперією. Мало хто знав, що автором був Євген. За свій перекладання дисидентів провів 12 років у таборах і на засланнях.

KYIV TANGO ORCHESTRA

ТЕТЯНА ПАВЛІЧУК-ТИШКЕВИЧ
(нар. 1989) Луцьк

Тетяна — розробником композитор і засновник першої української жіночої ампіли в Луцьку. Північтець продюсерка музичного напрямку та створила перший в Україні танго-оркестр. Її квартет виконує класичну аргентинську танго, а також виконує світові хіти й українські пісні.